

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Освітньо-наукова програма

підготовки здобувачів

третього рівня вищої освіти

галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність – 053 Психологія

Затверджено Вченою радою університету «27» травня 2016 року, протокол № 7.

I. РОЗРОБЛЕНО

робочою групою факультету психології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

II. СХВАЛЕНО

Вченою радою Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.
від «27» травня 2016 р., протокол № 7

III. РОЗРОБНИКИ:

КРИВОКОНЬ Наталія Іванівна – гарант освітньої програми, керівник проектної групи, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри прикладної психології

ІВАНОВА Олена Феліксівна – завідувач кафедри загальної психології, професор, доктор психологічних наук

КОЧАРЯН Олександр Суренович – завідувач кафедри психологічного консультування і психотерапії, професор, доктор психологічних наук

КРЕЙДУН Надія Петрівна – декан факультету психології, доцент, кандидат психологічних наук

КРЯЖ Ірина Володимирівна – завідувач кафедри прикладної психології, доцент, доктор психологічних наук

ОЛЕФІР Валерій Олександрович – доцент кафедри загальної психології, доцент, кандидат психологічних наук

ЯВОРОВСЬКА Любов Миколаївна – доцент кафедри загальної психології, доцент, кандидат психологічних наук

Освітньо-наукову програму ухвалено вченою радою факультету психології.
Протокол № 6 від 25.05.2016 року.

Мета програми: Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі «Соціальні та поведінкові науки», здатних розв'язувати комплексні проблеми з психології, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність.

Обсяг програми – 40 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання – 4 роки

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

Здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти факультету психології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна можуть стати особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра, що підтверджується документом державного зразка «Диплом магістра».

Здобувачі повинні мати підготовку, яка відповідає вимогам вступних випробувань, що проводяться Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та затверджені наказом ректора «Правилами прийому».

Особи повинні дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки.

Результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

Програмні компетентності доктора філософії в галузі соціальних і поведінкових наук за спеціальністю «Психологія» складаються з чотирьох складових: загально-філософських, науково-професійних, дослідницьких та мовних компетентностей.

Програмні компетенції

Інтегральна компетентність   Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі соціальних і поведінкових наук за спеціальністю «Психологія», що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК1. Обізнаність та розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ЗК2. Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності.

ЗК3. Здатність до освоєння і системного аналізу через наукове сприйняття і критичне осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.

ЗК4. Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах гуманітарному, соціальному та культурному прогресу суспільства, базованому на знаннях.

ЗК5. Здатність до розв'язування складних завдань, розуміння відповідальності за результат роботи з урахуванням бюджетних витрат та персональної відповідальності.

ЗК6. Здатність досконало володіти українською та іноземними мовами для спілкування з колегами, широким академічним товариством та громадськістю як на національному, так і на міжнародному рівні для реалізації інноваційного проекту або вирішення наукової проблеми.

ЗК7. Здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в

нових ситуаціях, креативність.

ЗК8. Здатність оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, бути відповідальним громадянином, усвідомлювати рівні можливості та соціальні проблеми.

ЗК9. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

ЗК10. Здатність проводити аналітичну та експериментальну наукову діяльність; організувати, планувати та прогнозувати результати наукових досліджень.

**Спеціальні
(фахові)
компетентності**

СК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі соціальних і поведінкових наук взагалі та у психологічній сфері зокрема.

СК2. Знання психологічних особливостей, засад і принципів функціонування особистості та соціальних систем, до яких вона належить.

СК3. Наявність глибоких обґрунтованих знань з психології, детальне розуміння психологічних процесів і явищ, які відбуваються на рівні особистості та на рівні людських спільнот.

СК4. Здатність реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих психологічних, соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем, пов'язаних з психологією особистості, людських груп і спільнот.

СК5. Спроможність спілкуватись в діалоговому режимі в різномовному середовищі з психологічної проблематики.

СК6. Здатність до ініціювання інноваційних комплексних психологічних проектів, лідерства та повної автономності під час їх реалізації.

СК7. Соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, пов'язаних з психологічними технологіями та психологічним забезпеченням.

СК8. Здатність до самовдосконалення у професійній сфері протягом життя, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в галузі психології.

СК9. Розуміння теоретичних засад, що лежать в основі методів психологічних досліджень та психологічного забезпечення діяльності, методології проведення досліджень та експериментів.

СК10. Виконання оригінальних наукових досліджень з психології на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, з акцентом на актуальних проблемах з використанням новітніх методів наукового пошуку.

Програмні результати навчання

Знання

ПРН 1. Демонструвати наукові погляди при оцінці чинників, які впливають на вибір методів за засобів організації та проведення психологічного дослідження.

ПРН 2. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі психології та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності.

ПРН 3. Інтегрувати існуючі методи та методики досліджень та адаптувати їх для розв'язання наукових завдань при проведенні дисертаційних досліджень.

ПРН 4. Вміти визначити об'єкт, предмет досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання проблем психологічної науки й практики.

ПРН5. Описати закономірності, тенденції, моделі, виявлені в процесі реалізації психологічних досліджень.

Уміння

ПРН6. Організовувати та проводити теоретичні й емпіричні дослідження у психологічній сфері.

ПРН7. Володіти методологічним і методичним апаратом для вирішення психологічних задач.

ПРН8. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність та сприяє розв'язанню значущих наукових психологічних, медичних і соціально-психологічних проблем.

ПРН9. Виконати статистичні обчислення та процедури, що підтверджують достовірність, валідність та значущість отриманих даних.

ПРН10. Розробити оригінальні психологічні процедури на основі врахування сучасного стану наукових знань та особистих дослідницьких навичок і досвіду.

ПРН11. Використовувати сучасні інформаційні джерела національного та міжнародного рівня для оцінки стану вивченості об'єкту досліджень і актуальності наукової проблеми.

Комунікація

ПРН12. Володіти комунікативними навичками на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі з фахівцями та нефхівцями щодо проблем у галузі психології.

ПРН13. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.

ПРН14. Володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами.

ПРН15. Описувати результати наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, в тому числі в одному, внесеному до наукометричної бази Scopus або аналогічних баз.

Автономія та відповідальність

ПРН16. Координувати роботу дослідницької групи, вміти організовувати колективну роботу та керувати людьми.

ПРН17. Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

ПРН18. Знайти оригінальне інноваційне рішення, направлене на розв'язання конкретної психологічної проблеми.

Перелік нормативних навчальних дисциплін за циклами підготовки, логічна послідовність їх засвоєння із зазначенням кількості кредитів, загальних і фахових (предметних) компетентностей, що мають бути сформовані, та очікуваних результатів навчання

Навчальні цикли	Перелік дисциплін	Загальна кількість годин	Кредитів ECTS	Шифри сформованих компетенцій	Шифри результатів навчання
1	2	3	4	5	6
Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки	1.Філософські засади та методологія наукового дослідження	150	5	ЗК1, ЗК2, СК8	РН1, РН3, РН4
	2.Іноземна мова для аспірантів	300	10	ЗК6, СК5	РН11, РН12, РН15
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	450	15		
Цикл фундаментальної підготовки	1. Актуальні проблеми сучасної психології	150	5	ЗК3,ЗК4, ЗК7, СК1, СК2, СК3, СК4, СК7	РН2, РН6, РН7, РН8, РН13, РН18
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	150	5		
Цикл професійної та практичної підготовки	1. Основи моделювання структурними рівняннями в психології	90	3	ЗК10, СК9, СК10	РН5, РН9, РН10
	2. Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових досліджень	120	4	ЗК5, ЗК8,ЗК9, СК6, СК10	РН8, РН13, РН14, РН16, РН17
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	210	7		
Усього за нормативною частиною		810	27		

Перелік дисциплін за вибором за циклами підготовки, логічна послідовність їх засвоєння із зазначенням кількості кредитів, загальних і фахових (предметних) компетентностей, що мають бути сформовані, та очікуваних результатів навчання (завершення)

Навчальні цикли	Перелік дисциплін	Загальна кількість годин	Кредитів ECTS	Шифри сформованих компетенцій	Шифри результатів навчання
1	2	3	4	5	6
Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки					
Цикл фундаментальної підготовки	1. Багатомірний статистичний аналіз в психології	90	3	ЗК2, ЗК10, СК3, СК4, СК9	РН1, РН2, РН3, РН5, РН6, РН8, РН9, РН18
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	90	3		
Цикл професійної та практичної підготовки	Психологія здоров'я / Якісні методи в психології	150	5	СК1, СК2, СК9, СК10	РН1, РН2, РН5, РН7, РН11, РН18
	Актуальні проблеми психосоматики/ Психологія гострих і посттравматичних стресових розладів	150	5	СК1, СК3, СК4, СК7, СК10	РН2, РН4, РН5, РН7, РН8, РН18
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	300	10		
Усього за вибірковою частиною		390	13		

Система атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація освітньої складової освітньо-наукової програми здійснюється шляхом складання кваліфікаційних екзаменів з дисциплін загальної та професійної підготовки перед комісією, склад якої затверджується ректором університету.

Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних вищих навчальних закладів (наукових установ) відповідно до законодавства.

**Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ВБ 1.1.	ВБ 1.2.	ВБ 1.3.
ЗК 1	+							
ЗК 2	+					+		
ЗК 3			+					
ЗК4			+					
ЗК5					+			
ЗК6		+						
ЗК7			+					
ЗК8					+			
ЗК9					+			
ЗК10				+		+		
СК 1			+				+	+
СК 2			+				+	
СК 3			+			+		+
СК4			+			+		+
СК5		+						
СК6					+			
СК7			+					+
СК8	+							
СК9				+		+	+	
СК10				+	+		+	+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ВБ 1.1.	ВБ 1.2.	ВБ 1.3.
РН 1	+					+	+	
РН 2			+			+	+	+
РН 3	+					+		
РН 4	+							+
РН5				+		+	+	+
РН6			+			+		
РН7			+				+	+
РН8			+		+	+		+
РН9				+		+		
РН10				+				
РН11		+					+	
РН12		+						
РН13			+		+			
РН14					+			
РН15		+						
РН16					+			
РН17					+			
РН18			+			+	+	+